

ለወደስ ያለች እጅን ቆርጣ ጣለች

ከገሹ ገብሩ

ይድረስ ለአቶ አማረ አፍለ ቢሻው በቅርብ ጊዜ “ከጋምቤል እስከ ሁመራ” በሚል ርዕስ መፅሀፍ አሳትመዋል። ጤና ይስጥልኝ እንደምን ይሆናለሁ። እኔ ቸሩ መድሃኒ ዓለም ይመስገን እጅግ በጣም ደህና ነኝ። በመጀመርያ ደረጃ ይህን መጽሐፍ አሳትመው ለንባብ በማብቃትም እንኳን ደስ ያሉት። በተለይ ባሁኑ ዘመን የታሪክ ብረዛ እንደ አሸን በበዛበት የግለሰብና የመንደር ትረካ እየጎላ፣ ኢትዮጵያ አገራችን በመላው ዓለም ዙርያ እንድትከበርና ስመ ጥሩ እንድትሆን አጥንታቸውና ደማቸውን ከስክሰው ያቆዩልን የጀግኖች ስም እየከሰመና ዝነኛ ታሪክ እንዳልነበራት አስመስለው በመካድ፡-ያ የተሰራው ጀብድ ሁሉ ለማረሳሳት ብዙ ደባዎች በሚወጡበት ወቅት፡-ወነትንና ቅንነት የተመረከዘ መርህ ተከትሎ ሃቁን ፍርጥርጥ አድርጎ ለህዝብ ማስተማር አማራጭ ሊገኝለት የማይችል መልካም አርአያ ነበር። ግን አለመታደል ሆኖ ግርጌያችን ጠላት ላይ ማዋል ሲገባን ተንደርድረን ቅድሚያ ወገን ላይ ካላሳረፍን ዐይናችን አይከፈትም። ምንም እንኳ መጽሃፉን ገልጬ ሳነበው ከመጀመርያው እስከ መጨረሻ ድረስ አዲስ የሆኑ የግልጽ ሃሳብ በብዛት ሳይጨምሩ የብዙ እገሌዎች ሥም መጽሃፉን ቢያጣብቡትም ብዙ የረሳሁት ነገር ለማስታወስ ችያለሁ። መቸስ ፀሃፊ የደከመበትን ስራ ሁሉ አሟልቶ ለማቅረብ ዘዴ መዘየዱ አስፈላጊ ነው። በፃፉት ፅሁፍ ውስጥ የብዙ ሊቃውንቶች ስም በመጥቀስና ያበረከቱት ሞያና የጻፉትን ታሪክ በማስተዋወቅም አንብቦ ለማያወቅ አንብቦ እንዲረዳ፡-ረዘም ላለ ጊዜ የረሳውን ዳግም እንዲያስታውሰው በማድረግም ይበርቱ የሚያሰኝ ነው። ለወደፊቱም ለማሳተም ባቀዱት መፅሀፍም ጤነኛና ትምህርት ሰጭ የሆኑ ሃሳቦች እንደሚያስነብቡን ባለ ሙሉ ተስፋ ነኝ። የክርሞ ሰው ይበለን።

ዛሬ ይህን ጽሑፍ እንድጽፍ ያነሳሳኝ ዋና ምክንያት በቅርቡ ጊዜ ለንባብ ካበቁት መጽሐፍዎ ውስጥ ግልጽ ባልሆነ አነጋገር በጥፋትኛነት ስለከሰሱኝ መልሴን ልስጥበት ብዬ ነው እንጅ በአሁኑ ወቅት ሌላ ብዙ አንገብጋቢ የጋራ ጉዳዮች እያሉን አማርኛ አስተካክለሕ አልጻፍክምና በሕዝብ ፊት ለሕዝብ አቅርቤ ጎንደሬነትሕን አሰርዘው አለሁ ብለው በመነሳትም የሚያስቅም የሚያሳዝንም ነው። የወላጅ አባቴን ታሪክ ለማግኘት ጠመዝማሚ ጎዳና ከመሄድ ይልቃ የምኖርበት አካባቢና ተሌፎን ጠይቀው ቢገናኙኝ ኖሮ የበለጠ ያምር ነበር ። ለሁሉም ነገር ኋላ እመለስበት አለሁ?

*ሥለ ክቡር አባቴ ቀኛ/ገብሩ ገ/መስቀል አስመልክቶ አጠር ባለ ሃሳብ የገለጹት ሁሉ ትክክለኛ የቃል ምስክርነት ለሰጠዎት(ችዎት)እግረ መንገዴን ላመሰግን እወዳለሁ። እርስዎም የተነገረዎትን ቃል በሙሉ ሳይቀንሱና ሳይደምሩ ስላስነበቡት ይበል የሚያሰኝ ነው። ከተባለ አይቀር አኔም አንዳንድ ሳይገለፁ ተረስተው የቀሩትን ለመጠቆም ያህል፡-የወያኔ ልኡካን የሆኑት ስለ ወልቃይት ታሪክ ለማወቅ መጣን ይበሉ እንጅ አመጣጣቸው ለዚህ ጉዳይ አልነበረም። ዋናው ምክንያት እንደ አባቴን የመሳሰሉት ታሪክ አዋቂዎችን በጥቅም ደልለው ወልቃይት ትግራይ ናት ብለው እንዲመሰክሩላቸው ነበር እቅዱ። ነገር ግን መስቀለኛ ጥያቄ ነበር የገጠማቸው። ቀኛዝማች ለወያኔ መልእክተኞች የሚገባቸው መልስ ከሰጧቸው በኋላ፡-በንዴት የተነሳ የእግራቸውን መዳፍ መሬት ላይ እያጋጩ “ልጆቼ ምን ይሆናል! እድሜ ተሻማኝ! አረጀሁ እንጅ?” የሚል ቃል እንደተናገሩ፡-ከወያኔ መልእክተኞች አንዱ “ባያረጁስ ምን ያደርጉ ነበር?” ብሎ ሲጠይቃቸው፡- በንዴት አነጋገር “አንተ ወያኔ---ተከቤን አትሻገራትም ነበር!” በማለት ፊታቸው በቁጣ እንደታሰረ ወያኔዎቹን ሳይሰናበቱ ለሚካኤል ጠበል ወደ ተጠሩት እንግዶቻቸው ሄደው ተቀላቀሉ። ተጋባዥን እንግዳ ከሸኙ በኋላ ግን፡-ከንዴት የተነሳ በሽታቸው ተቀስቅሶ እስከ ዕለተ ሞታቸው ይሰቃዩ እንደነበር አወቃለሁ። ለመጨረሻ ጊዜ እኔን ሲሰናበቱኝ የሰጡኝ ምክርና ወቀሳ፡- እንዲሕ እያሉ ነበር። መቸስ የዘመኑ ልጆች ወላጅ ሲመክራችሁ ምክሩን እንደማትቀበሉት ይገባኛል፡- እኔ ግን ከመናገሬ ወደ ኋላ አልልም፡-ይሉና

እንባ እየተናነቃቸው ይህች ኢትዮጵያችን ባትረገም ኖሮ እንደ ደሮ ብልት ገነጣጥለው ለሚያጠፏት ተኩላዎች እግዚአብሔር አሳልፎ ባልሰጣት ነበር። የዛሬ 259መት አንተን፣ ወንድምህንና ጓድኞችህን ምን ብዬ አንደ መከርካችሁ ታስታውሰው አለህ? ብለው ይጠይቁኝና፡-ቀጣዩን ማብራርያ አሰሙኝ። ደርግ ማለት አልፎ የሚሄድ የጎርፍ ወሃ ማለት ነው። እነዚህ ተኩላ መሳዮች ትግራይ መሬት የሚንቀሳቀሱት ግን እናንተን ያጠፏችኋል ኢትዮጵያንም ለወርዴት ይዳርጓታል ብዬ አስጠንቅቄያችሁ ነበር። ይህ አይነት ችግር እንዳይፈጠርም መፍትሄ ብዬ የገመትኩት ሃሳብ ቃሉ እንዲህ የሚል ነበር። የሁለታችሁ (የእናንተና የወያኔ) ችግር ሊፈታ የሚችለው በሽምግልና ብቻ ነው። ስለዚህ በእኛ በወልቃይት በኩል 50ቀሳውስቶች በየደብሩ መርጠን እንወክል በትግራይ አካባቢ ደግሞ እንደዚሁ 50ቀሳውስቶች ወክለው መስቀላቸውን ይዘው ተከዜ አማካኝ መገናኛ ፈጥረን እናስታርቃችሁ ከዝያ በኋላ ሁለታችሁ በመተባበር ይህን የጋራ ጠላታችሁ የሆነው ደርግን መጣል አለባችሁ እንዲህ ካላደረጋችሁ ግን እነዚህ ምስጢሮች ይህችን የታሪክ መፈጠርያ የሆነችው አገራችን እንደሚያጠፏት አትጠራጠሩ፤ ማንን ተማምነው እንደተነሱ ለመሆኑ ይረዳችኋል? ኢትዮጵያን የሚጠሉ አረቦች ከጎናቸው አድርገው ነው ስል አንተም በሰላው ምላስህ ፡-እኛም ሕዝባችን ተማምነን ነው? ስትለኝ የትኛው ይህን ጌታው የበዛ ድህ ሕዝብ፣በሉ ቀልዱ፣ አንድ ቀን አባታችን ምን ብሎን ነበር የምትሉበት ቀን እሩቅ አይሆንም ብያችሁ ነገሩ ሳንቁዋጩው እኔም ዳዊቴን ማንበብ ጀመርኩኝ እናንተም ሄዳችሁ ብለው ከልባቸው አዝነው ወቀሱኝ። እኔ እንደሆንኩ የእድሜ ባለፀጋ ነኝ ማድረግ የሚገባኝን ሁሉ በስግቱ ግዴታየን ተወጥቶ አለሁ። ግን እናንተ ልጆቼ ለስደትና ለመከራ መጋፈጣችሁ ከልቤ አዝናለሁ። ቅድመ አያቶቻችሁ፣አያቶቻችሁና ወላጆቻችሁ ብዙ የደም ዋጋ ከፍለን ያቆየንላችሁ ባድማ ጉልበተኞች ቀምተው በአካባቢው እንዳትደርሱ ከለከሏችሁ። እስቲ ይታያችሁ ቤት ለእንግዳ ብለን ስላስተናገድንና ስላጎረሰን ከመኖርያ ቤታችን ገፍትረው እንዴት ያስወጡናል? በማለት በጣም ነበር ያዘኑት። ያ መላውን ዓለምን የፈጠረ ጌታ ፍርዱን ይሰጣል ከልብ ከለመናችሁት ብለውኝ ዳግም ሳንተያይ እንደተለያዩን ቀረን። ለወደፊቱ ግዜና ስአቱ ሲፈቅድልኝ ታሪካቸውን ሰፋ አድርጌ ለማቅረብ እሞክራለሁ።

እስቲ ልተንፍስ ሁሉም ያዳምጠኝ
 ተበድዬ አለሁ ስላጎረሰኩኝ
 አልጋየን ለቅቄ ስላስተናገድኩኝ
 ማለዳ ተነስተው ና ዉጣ አሉኝ
 ዋ!ብየ ቀረሁ መላው ጠፍቶብኝ።

እረ የረገመሽ ከቶ ማን ይሆን
 በወንድ ልጅሽ አልታደልሽ-በሴቷ ጭምር
 ሽጣሽ አረፈኝ ለማይረባው ባል
 ለወለዳቸው ማፈርያ የሚሆን
 ጥናቱ ይስጥሽ አንች የወላድ መካን
 የልጅ ልጅ ሲያጠፋሽ -ዳግም ለማየት በቃን

አባ በለው ተድላ ያገር ኩራት
 ያለፈው የጣልያኑ አልበቃ ብሎን።
 እሪ አለች መንደርህ አጋር ጠፍቶባት
 ስንቱ ጀግና እንዳልተወለደባት
 ባንዳ እንደልቡ እንዴት ይፈንጭባት
 እርከን እግር ሰዶ እንዲህ ሲያወካት
 ባድማው ሙጃ አበቀለ አራሚው ሞቶበት።

ወልቃይት ምጣ በርትቷል
 ሁላችን እንፀልይ እንማለል
 ባል ተብዬው ጭራቅ ሆኗል
 ሕፃን፣ ሽማግሌ በገፍ የሚገድል
 ለመሬቷ፣ ለሃብትና ንብረቷ ሲል።

በንያ ባለፉት ጀግኖች ልጆችሽ

ለብዙ አመታት ተከብረሽ ቆይተሽ
ለቸገረው ሁሉ በርሽን ከፍተሽ
ለራብው ለጠግው -እህል ዉሃ ስላቀረብሽ
የደረቀው አንጀት -ጠግነሽ ስላዳንሽ
ሞት ሲያንሳት ነው ይበሉሽ?

የጎንደር አምበሳ ምነው ድምፁ ጠፋ
አንድ ወንድ ታጥቶ እንደ መይሳው ካሳ
የአዜብ ቅልብ አይጥ ፒያሳ ላይ ሲያገላ።

የሁመራ ዋልካ የጀግኖች ንብረት
ሰሊጥ፣ጥጥና ማሸላ ብዙ የሚያመርት
ተባዮች ተራብተው ሻግቷል መሬቱ
ሰራ ሥሩን ለቀመው ስለጨረሱት።

አሁን ቢቀሙን በመሳርያ ጋጋታ
ድርሻችን እኮ ነው የማታ የማታ
መሬትን ተሸክመው አይወስዱት
በቅርጫት ወይንም ባኮፋዳ
በርትተን እንታገል እስከ ደም ጠብታ።

ተከዜ ያፈራቸው ጨካኝ ፋሽሽት
ከአዉሬ እንጅ ከሰው ያልተፈጠሩት
ሰውን እንደ እንሰሳ አጋድመው የሚያርዱት።

ጎንደራዎች ለወያኔ መች ልጃቸውን ዳሩ
አለሌ ወልደው ነው እንዲሕ የከሰሩ።

*አቶ አማረ በይበልጥ እንዲረዱት የምፈልገው ነገር ቢኖር፡-ከእኔ የበለጠ ጎንደራነት ላላር ነው ብዩ የምመጸደቅ ሰው ነኝ፡-ጎንደርን ከበክር ልጅ ከወልቃይት ጋር ለማዋሃድ ከሚጥሩት ተቆርቋሪ እውነተኛ ጎንደራ እንጅ ዲቃላው አለመሆኔ እንዲገነዘቡት ምንም እንኳ ይህ አባባል ለሚያስተውል ገንቢ ቃል ባይሆንም ለወቀሱኝ ወቀሳ ግን መልሱ ተሰማሚ ነው። የጎንደር ልማትም አትደግፍም ነበር ላሉት ክስ መልሴ የሚሆነው፡-የት ሆነን ነው የምናለማው?ጉልበተኞች መሬታችንን በከላሽን ጳይል ቀምተው ተከዜን አሻገሩት፡-ጎንደር አካባቢ እንዳናለማም ወያኔዎች ከአሜሪካ ለሄዱት አድር ባዮች፡- መሬቱን በገፍ ስለቸረቸሩት በማይረቡ ጉጆዎች ከተማይቱን አጣበዋታል፡-እዚሁ አሜሪካ ወስጥም ቅን አሳቢ የጎንደር ተወላጆች የሰበሰቡት የመረዳጃ ገንዘብ፡-ዶክተር ተብደዎች የክፉ ቀን መውጫ አድርገውት ተዝናንተው ጠያቂ አልባ ቁጭ ብለዋል፡- እርስዎም እንደሆነ የግራ ጉንጫችሁ ቢመቷችሁ የቀኙን ስጡ እያሉ ስለ ሰላም እያስተማሩ ነው። ሰላም ማለቱ ባልከፋ ነበር ተጠቃሚው ግን አያ መለስና ግብረ አበሮቹ ብቻ ናቸው። ይህ አይነት አዲስ ሃሞት አፍሳሽ ሰበካ ወያኔ በኢትዮጵያ አየር መንገድ አሳፍራ የላከችልን የአፍዝዝ አደንዝዝ የሚያስተኛ ፍቱን መድሃኒት ነው። ጎንደር እንዴት አድርጋ እንደምትለማ መላው ጠፍቶብኝ እኮ ነው ሜዳ ላይ ቆሜ የቀረሁት እንጅ ለጎንደር ብልፅግና ወደ ጎሳ የምል አይደለሁም። እስቲ መሬት ሳይኖረን በማልማት እርስ በራሳችን ከምንካሰስ፡-መጀመርያ የተሰበረውን ወገዧ ጠግነን ጤነኛ ሁና እንድትራመድ መፍትሄው ሁላችን

ተባብረን እንሻላት የሚከፋፍለን መች አጣን ብለው ነው? ለዚህ እኩይ ተግባርም ዶክተሩ ወያኔ አለልን ሌላ ባላስፈለገን ነበር።

**የት የነበረች ናት ክንፈ ሰባራ ወፍ
ከዛም ዘዉ ከዛም ዘዉ ስትል ያየኋት
ያለቦታዋ ገብታ ምን አስለፈለፋት።**

* ያለ ዲሞክራሲያ፡-ሌላ መፅሀፍ ያነበቡ አልመሰሰኝም ላሉት፡-ልክ የክብር ወርቅ መዳልያ እንደሸለሙኝ ቆጥሬው አባባልዎን በደስታና በኩራት ተቀብዬው አለሁ። ምክንያቱስ ቢሉኝ? ለኢትዮጵያ ሕዝብ የተሻለ ንግድ ለማምጣት፡- ከበዝባገኖች፣ ከፋሽሽቶችና ጠባብ ብሄርተኞች መንጋጋ ነፃ ለማወጣት ጀግኖች ባፈሰሱት ቀይ ደም የምትፃፍ ክቡር የሕዝብ መፅሄት እኮ ናት? ሥለ ሰላም እያስተማሩ በጎን ግን ሕዝቡ እርስ በራሱ እንዲፋጅ ጥላቻ የሚነኩትስ ምን እንበላቸው? ዲሞክራሲያ ወያኔና መሰሎችዋ ሕዝባችን ላይ የሚያደርሱትን ሰቆቃና ስቃይን የምታጋልጥ፡- መረገጥና መገረፍን እንደ ልዩ የእግዚአብሔር ስጦታ አድርጎ እንዳይቀበል የጫኑበት ቀንበር አዉልቆ በመጣል፡- የመብቱ ባለቤት እንዲሆን የምታስተምር እስከ አሁን ድረስ ተወዳዳሪ ያልተገኘላት የጭቁኑ ሕዝብ ድምፅ የምታስተጋባ እንጅ የወይን ወይም የኢሰፓ አጫፋሪዎች ልሳን እንዳልሆነች እርስዎም የሚሰቱት አይመስለኝም። * በጨለማውና በቀዉጢዉ ግዜ የት እንደነበሩ የማይታወቁ ግለሰቦች መስመር ዘለዉ በጀግኖች መቃብር ላይ ቆመዉ ያልተደረገዉን ነገር አስመስለዉ የጀግኖችን ታሪክ ለማጉደፍ ለሚሯሯጡት ታሪክ በራገኖች ትእግስቱ ስለማይኖረኝና የትዉልዴ ታሪክም ስለሆነ መልስ የመስጠት ግዴታ አለብኝና ስለ አንቀፅ #39 መወለድ ኢሕአፓ ተጠያቂ ነዉ በማለትዎ - አምናለሁ ወያኔ ልዩ ስጦታ አዘጋጅታ እንደምትጠብቅዎት አልጠራጠርም። ወያኔ አገር ወዳዱን የሚከስላትና በሃሰት የሚወነጅልላት በጣም ትፈቅደዋለች ቀይ ምንጣፍ ዘርግታና ሻምፓኝ አዘጋጅታ ቤት ለእንግዳ እያለች ነዉ። ሳይዉሉ ሳያድሩ የአዉሮፕላን ትኬትዎ እንዲያስቆሩጡ ግም ለግም አብሮ ያዝግም።

እንደ እርስዎና መሰሎችዎ የመሳሰላችሁ መንፈስ ደካማዎች ትግል ለምኔ በማለት ጣጥላችሁ ወይንም ሳትጀምሩት ገና በርቁ ብዙ ምክንያቶች እየደረደራችሁ የግል ንሯችሁን ብታራምዱም ብዙ የእናንተ እድሜ አኳያ የሆኑ ጀግኖች የኢትዮጵያ የቁርጥ ቀን ልጆች ደከመን፣ አረጀን፣ ሰለቸንና ግዜዉ ረዘመብን ብለዉ ሳይርበተብቱ የተጀመረዉን ትግል ግቡ እስኪመታ ድረስ በቆራጥነት እየታገሉ ነዉ። እዉነት እንናገር ከተባለ ኢሕአፓ ከወጣትነት እድሜአችን ጀምሮ ያስተማረን ነገር ቢኖር በእኩልነት የተመሰረተች ኢትዮጵያ ለመገንባት እንጅ በክልል፣ በጎጥ፣ በሃይማኖትና በዘር ከፋፍሎ እርስ በራሳችን እንድንፋጅና መሬታችን ለባእዳን አሳልፈን እንድንቸበችብ ለማንም የይለፍ አረንጓዴ መብራት ምልክት አልሰጠም። ለማስረጃ ያህልም አሁን ወያኔ ለሱዳን የሸጠችዉ ለም መሬት ኢሕአፓ በአካባቢዉ ይንቀሳቀስ በነበረበት ግዜ ተስፋፊዋ ሱዳን በአካባቢዉ እንዳትደርስ አድርጎ ጠረፉን አስከብሮ መቆየቱ እርሶ በቦታዉ ባይኖሩም ካለፈ በኋላ በጀግኖች አፍ ሲወራ ሳይሰሙት የቀሩ አይመስለኝም። ታድያ የግል ጥላቻ ከለለዎት ይህን አይነቱ እዉነታ በመፃሀፍዎ ሳይጠቅሱት እንዴት ያልፋሉ ። ታሪክ አስተምራለሁ ብለዉ የተነሱ እንደመሆንዎ መጠን የግል ቂምን አንተርሰዉ የሚፅፉት ሃቅን ያልተመረከዘ ወቀሳ የደራሲነት ክብሮን ይቀንሰዋልና እዉነት ለመናገር ቆርጠዉ ይነሱ እላለሁ። ብዙ ግዜ እንደታዘብኩት ለወያኔ መስገድ የከጀሉ በሙሉ ለአንድነት የቆሙትን ድርጅቶች በተለይ ወያኔ የሚፈራረፉዉን አጥብቀዉ መኮነን ያበዛሉ። ከእንደዚሁ ዓይነት የልክፍት በሽታ የሚያምኑት የሲያትሉ ቅዱስ ገብርኤል ይጠብቅዎት። አሰርቱ የታችን እየሱስ ክርስቶስ ቃላትም አንድ አንኳ ሳያጎድሉ ሁሉን አክብረዉ ካልተጓዙ ድካምዎ ታጥቦ ጭቃ እንዳይሆን። ከትእዛዞቹ ሁለቱን ለምሳሌ ለመጠቆም ያህል በሃሰት አትመስክርና አታመንዝር የሚለዉን አሟልተዋላ ወይ?። ለምሥል መፅሃፍ ቅዱስ ተሸክሞ መታየቱ ብቻ ከኩነኔ ሊያድን አይችልም። ነገር

ግን ልቡን ንፁህ አድርጎ ለሚፀልይ ሁሉ ጌታችን እየሱስ ክርስቶስ ከሁሉም በደል ይምረዋልና ትእዛዙን ሁላችንም እናክብር። ያልተደረገውና ያልተባለው አስመስሎ መክሰስ ትልቅ ሃጢአት ነው።

ሃሰት ለመናገር አትሻም ምሳሌ
ለወገን እዋታለሁ አልሳሳም ለነብሴ(ብሏል እኮ ንጉስ ጥላምን ገሰሰ)

*ሁለት የሚቃረኑ አስተያየቶች በእኔ ላይ ፅፈዋል፤ 1ኛ/ወያኔን የማይወዱ ለመሆናቸው 100% ላረጋግጥ እወዳለሁ ይሉና፡-ነገር ግን ሕዝብ ከሕዝብ የሚያለያዩ ወያኔያዊ ቃላቶች ሳያስቡት ሾልኮባቸዋል ብለዋል። በ1999 ከአስር ዓመት በፊት ወላጅ አባቴ በፀና ታመዋል ሲባል ለሦስት ሳምንት ያህል ጎንደር ህጄ ሳለሁ ከተለያዩ ሰዎች አንዳንድ ስሞታዎችና ቅሬታዎች ሰምቶ አለሁ። ቅሬታቸውም እንዲህ የሚሉ ነበር፡ ወያኔ ተወልደን ካደግንበትን ቦታ በአረር ጥይት እየጠበሰች ዘራችን ለማጥፋት ስትገድለን በረን ወደ ክፍለ አገር ከተማችን መጣን፡- ሌላ የምንጠጋበት አማራጭ ቦታ አልነበረንም፡- እዚህ እንደደረሰንም ፡-አቀባበሉ እንደ ጠበቅነው ሆኖ አላገኘነውም፡- ወያኔን በሚያደቡት ዐይን ነው የሚመለከቱን፡- ከሁለት ያጣ ጎመን ሆነናል ሲሉኝ የሰጠኝቸው ምክር ረጋ በሉ የከተማው ኗሪ ሕዝብ ወደ እንዳይመስላችሁ የንግድ ወደኑት እየናረ ስለመጣበት ከመደናገጡ የተነሳ እንጅ እናንተን በመጥላት አይደለም ብዬ አሳመንኳቸው እንጅ ነገሩ እንዲባባስና ልዩነቱ እንዲሰፋ ወያኔያዊ የመከፋፈል ተንኮል እንደማልሞክረው ሳያውቁ የቀሩ አይመስለኝም። እንደ አጋጣሚ ሆኖ ከታናሽ እሕቴ አፍላ ሃዘን ላይ ስለደረሰኩ በርከት ካለ ሕዝብ ጋር ስለ ሁኔታው ተወያይተናል። ምክራም በአክብሮት መቀበላቸው በደስታ ገልፀዋልኛል። እኔም ወደ አሜሪካ እንደተመለስኩ የጎንደር ምሁራን ሆይ ከእንቅልፋችሁ ንቁ ወያኔ በወገናችሁ መሃል ጣልቃ እየገባች ጥላቻ እንዲሰፍን መርዟ እየረጨችብን ነው። ሥለዚህ ይህን ለማስቆም ሃላፊነት አለባችሁ ብዬ መናገሪ የሚያስመሰግን አንጅ የሚያስወቅስ መሆን አልነበረበት። ሚሊዮን ጎንደር ብለው ለሚጠሩት ስብሰቦችም አራቱን ወረዳዎች ለስፖርት ክለባችሁ እንዳይወዳደሩ ለምን ተከለከሉ ብዬ ለግፍኩላቸው ፅሁፍ መልስ ሳይመልሱልኝ አድፍጠው ቀሩ። ከመካከላቸው በጣም የምቃረበው ንድፍን በግል ስጠይቀው በባሕላችን ደንብ ልጃችን ስንድር ማጫ ስለሚገባት አራቱን ወረዳዎች ለመለስ መርቀንላታል ብሎ አፊዘብኝ። ፌዘ ያለ ወቅቱ ስለሆነና ከእሱ አፍ ይህን በመስማቴ አባባሉ አስቆጥቶኝ ለብዙ ዓመታት የቆዩው ንድፍኝታችን እንደ ነበረው ሳይሆን በቀዘቀዘ መልክ ዘመናዊ የጥርስ ሰላምታ ተቀይሯል።

* ሥለ ክብርት እናታችን ወይዘሮ ማንሃሎሽ ጎላ አገር ወዳድነትና ጀግንነት የሚገልፅ እንደ ምሳሌ አድርገው ያቀረቡት፡-ፋሽሽቱ መለሰ ዜናዊና አዜብ የእህታቸው ልጅ ቴሌፎን ደዉለው በትግርኛ ሲያነጋግሯቸው ጀግናይቱ በአማርኛ ብቻ ነበር የሚመልሱላቸው ብለው አጋነው ፅፈውታል። አርበኛዎ እናታችን የቋንቋ ጥላቻ የላቸውም። ከትግርኛ ይልቅ በአማርኛ ማስረዳቱ ስለሚቀላቸው ብቻ መሰለኝ ምክንያቱ። እንደ እርስዎ አገላለጥ ግን ብዙ ሰው የተለያዩ ትርጉም ሊሰጠው ይችላል። ልክ እኔን የወያኔ ቃል ሳታስበው ተጠቅመሃል እንዳሉኝ እርስዎም በጀግናዎ አመሃኝተው የወያኔን ቃል ተጠቅመዋል ብዬ ብከስ ከእኔው በሬ ወለደ አይነቱ ክስዎ ተመሳሳይነት ያለው መሆኑን ለመጠቀም ያቀረብኩት ምሳሌ ነው። የወይዘሮ ማንሃሎሽ ጎላ አገር ወዳድነት በእርስዎ ልፈፋ ብቻ ሳይሆን የሚታወቁት በብዙ አገር ወዳድ ኢትዮጵያውያን እውቅና ያተረፉ አርበኛ እናት ናቸው። ለወደፊቱም የታሪክ ባለፀጋ እንደመሆናቸው መጠን በታሪክ ፀሃፊዎች ማሕደር መመዝገቡ አይቀሬ ነው። ለሰው ልጅ ትልቁ ስጦታው በመልካም ተግባር የታሪክ ባለቤት ሲሆን ብቻ ነው። ይሄውና የሚወዷትና የሚናፍቋት አገራቸው እንዲህ ሁና ማየቱ ስላስጠላቸው በዚሁ እድሜአቸው ስደቱን የመረጡት።

* በኮለምበስ ያሃዮ ለተፈጠረው ችግር (ጀርባሕን ሰጥተሃል ላሉት)ከእውነት የራቀ አባባል ነው።

ሆኖም ከእኔ የበለጡ ጠንካራ አገር ወዳድ ኢትዮጵያውያን፣ ወንድሞቼና እህቶቼ እንኳን ለሁለት ወይንም ከስምት ለማይበልጡ ለሆዳቸው ያደሩ ከሃዲዎች ይቅርና በሺዎች ለሚቆጠሩ አፍ ማዘጋት የሚችሉ መኖራቸው ስላረጋገጥኩ ነው። እኔም ካለሁበት ሆኖ ድጋፌና ምክሬ ተለይቷቸው አያውቅም። ገፋ ካለም በቦታው በመገኘት ግዴታየን እየተወጣሁ ነው። እንግዲህ የማደርገው ግላዊ እንቅስቃሴዬ ሁሉ ለእኔ ማሳወቅ አለብክ ማለትም ከሆነ ያለነበት ቦታ አሜሪካ መሆኑን እንዳይዘነጉት አደራ - የመለስ ቤተመንግስት አዲስ አበባ አይደለም በዱላ ሃይል ሕዝባችን ያልሰማው ያላየው በግድ የሚናዘዝበት።

* ከፋኝ የተመሰረተው በወልቃይት ጠገዴ ጠለምት ልጆች ነበር የሚሉ አሉ ላሉት አጭር አገላለጥ በጣም ነበር ያፈርኩት። ለምን ቢሉ በአካባቢው የቆየው ችግርና ስቃይ እንኳን እርስዎ በአካባቢው የነበሩና ያደጉ ይቅርና በርቀት ተከልሎ ለሚኖር ኢትዮጵያዊ እንኳ ግልፅ የሆነለት ጉዳይ ነው። ሥለዚህ ከልብ ካለቀሱ እንባ አይገድም ነው። የሰው ልጅ አስተዋይና አዋቂ መሆን የሚችለው ሲፈጠር ሳለ ይዘት የሚመጣ እውቀት ብቻ አይደለም። ከሱ በፊት ተፈጥረው የጻፉትን መፅሃፍ በማንበብ፣ በመጠየቅና በመመራመር መሆኑ ሁላችን የምንዘነጋው አይመስለኝም። ታዲያ ወንድም አማረ ከጫፍ እስከ ጫፍ የአራቱን ማዕዘናት ታሪክን በኮሶም ይሁን በማር ለውሰው ማስነብብ የሚችሉ ምንጭ በተወለዱበት አካባቢ ለሚደረጉት እንቅስቃሴዎች ባይተዋር ሆነው (ላም ባልዋለበት ኩባት ለቀማ አይነቱ) ትንታኔ ለመጻፍ ተገደዱ። እኔ እንደገመትኩት ከፍተኛ ግፍና በደል በተፈጸመበት አካባቢ ጀሮ ዳባ ልበስ ብለው ቆይተው ይህችን በቅርብ ጊዜ የፃፏት የንዋይ ማመንጫ መጽሃፍ ለማሳተም ሲዘጋጁ አልፎ ሃጅ አግኝተው ጠይቀው ያገኛት በራሪ ቃል ብቻ የከፋኝን ታሪክ ይህን ይመስላል ማለቱ በጣም አሳፋሪ አገላለጽ ነው። ስለ ከፋኝ ብዙ የሚያውቁት ነገር ከለለም ስም ማወሳቱ አግባብ አልነበረም። በዚህ ድርጅት ስም ብዙ ጀግኖች ደማቸውን አፍስሰዋል። እርስዎም ግዜ ወስደው ሃቁን ማስፈር ይገባዎት ነበር ዘጊቶ የደረሰን ዜና መሆን አልነበረበትም።

እንግዲህ ከፋኝ ሲቋቋም አብሬ መስራች ነበርኩ ብዬ ያላደረኩትና ያልዋልኩበት ጉዳይ ሜዳ ላይ ባቅራራ እንደ ስንቅ እያደርኩ የምቀለው እኔው ራሴ እሆናለሁ ማለት ነው። ለምን እንደተቋቋመና ስሙን ከፋኝ ብሎ እንደሰይመ የምስተው አይመስለኝም። ሥለዚህ በእርግጠኛ ለመናገር ከፋኝን ያቋቋሙት በወልቃይት አካባቢ ተወለደው ያደጉ ጀግኖች ኢትዮጵያውያን እምቢኝ ለጠባብ ብሄርተኛና ለተገንጣዮች የሚል መፈክር አንግበው የተነሱ የእርባኞች አምባ ናቸው። በቦታው ከነበሩ እርባኞች ጠይቁ እንደተረዱት ከፋኝ ሊቋቋም የቻለው በወቅቱ በወልቃይት አካባቢ ሲንቀሳቀሱ የነበሩት የሕብረ ብሔር ድርጅቶች(ኢ.ሕ.አ.ፓና ኢ.ድ.ዩ)ወያኔ ከአካባቢው ገፍትራ በማስወጣት በበላይነት ለመቆጣጠር በተደጋጋሚ በከፊተኛው ጦርነት በለስ ቀንቷት ወልቃይትን ተቆጣጠረች። ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነበር እነዚህ ጀግኖች ልባቸው ለመሸፈት የቆረጠው። ምክንያቱም ያታግሉናል ብለው የተማመኑባቸው ድርጅቶች ተዳክመው ወደ ሌላ ቦታ ሲሸሹ አማራጭ ብለው የወሰኑት ወሳኔ በጎበዝ አለቃ ተደራጅተው ልክ አንድ አለፉት አያቶቻቸው እምቢኝ ለፋሽሽቱ ጣልያን ብለው በአደገበት በረሃ እየተሸለከሉ ሃያሉን የውጭ ወራሪ እንዳባረሩት ያሁኖቹ ጀግኖችም በጣልያን ምስል የተዋቀረችው አደገኛ ጠላት ወያኔ የጥፋት መልዕክተኛ ለመሆኗ ከመላው ኢትዮጵያዊ በይበልጥ ከወርቅ የተነጠረ ልዩ ህዝብ ነው ብላ የተመጸደቀችለት የትግራይ ሕዝብን ከሕጻን እስከ ሽማግሌ ያለ ርህራሄ የምትጨፈጭፍ ድርጅት መሆኗ ባሻገር ሆነው ይመለከቷት ስለነበርና ወልቃይት እንደተቆጣጠረችም በቂም በቀል ሰበብ እያፋለገች ይቃወሙኛል ብላ የምትጠረጥራቸው አፍና መግደልና ማሰር ስትጀምር መብቱ የተነጠቀው ወገናቸውን ለመከላከል የግዴታ መሳርያ አንስተው መታገል ጀመሩ። ወያኔም መፈጠሯ እስከምትጠላ አልመው በመተኮስ ያርበደበዷት ጀግኖች ናቸው። ወያኔ በሰራዊት ብዛት ያን አካባቢ ትቆጣጠር እንጅ ለአስር ዓመታት በነዚህ ብርቅዬ የአካባቢዋ የጎበዝ አለቆች የቁም ስቃይ እንደደረሰባት ባሳለፈችው ታሪኳ ልትረሳው የማትችል ከባድ ቅጣት እንደሰጧት የአካባቢው ኗሪ ሕዝብና ከድተው ከወጡት አባሎችዋ በዘግናኝነት ሲያስታወሱት ሰምቼ

የሰሙ አወርተውኛል። መቸስ ጀግናና ቆራጥ እድሜው አጭር ነውና ብዛት ያለውን ጠላት አስተኝቶ የሂወቱ ፍፃሜ ሆኗል። ከዚህ ጀግና ጋር ሆነው ለአገራቸውና ለወገናቸው ክብር ሲሉ ብዙ ወንድሞቹና ያክስት ያጎቶቹ ልጆች አብረው ወድቀዋል በሂወት የተረፉትም ንብረታቸውና ርስታቸው ተቀምተው ለስቃይና ለችግር ተዳርገዋል። ይህ ሁሉ በደል ሊፈጸምባቸው የቻለው እኛን ከወራሪዎች ለመከላከል ሲሉ እንጅ ለግል ጥቅማቸው ብለው አይደሉም። ይህ ብልሹ ዘመን አልፎ ጀግኖች በግልፅ የምናመሰግንበት ወቅት እስከሚመጣ ድረስ ሁላችን ክቡር የሆነውን መስዋዕትነታቸውን ለማስታወስ ሻማ እያበራን እንዘክራቸው አለን።

*** ሶላ አፋፍ ላይ መልካም ስጋ ተበላ
በአበበ ተመትሮ በመሰለ የተቆላ
አገር ሰላም ሲሆን ወሬው ሲደራ
ታሪክ ያስታውሳችኋል የኋላ ኋላ
እንደነ ቴዎድሮስ አሉላ አባነጋ።**

ከአንድ ቤተሰብ የተፈጠሩ-መሰለ፣አበበና ደመቀ ይርጋ የተባሉት ጀግኖች ወንድማማቾች ወያኔ በሚያደርሱባት ከባድ ጥፋት በአካባቢው እንደ ልቧ የፈለገችውን እንዳታደርግ እንቅስቃሴዋን ከገቱት የአካባቢው ጎበዞች ዋናዎቹ ነበሩ። እነዚህ የራስ ምታት የሚሰጧትን አድኖና ገድሎ ለሚያመጣላት ሹመትና ገንዘብ ለመስጠት ጥሪ ስታደርግ አንድ ለሆዱ ያደረ የአክስታቸው ልጅ እኔ ለዚህ ግዳጅ ብቁ ነኝ ብሎ ቀረበ። ይህ ያክስታቸው ልጅ ወያኔ በደል እንደበደለችውና ከነሱ ጋር ሆኖ ሊታገላት እንደወሰነ አድርጎ መልዕክት ይልካላቸውና ወደ ሚንቀሳቀሱበት ሶላ ከተባለው ቦታ ሂዶ ይገናኛቸዋል። ከኋላውም ወያኔዎችም ለመክበብ በርቀት ተከትለውታል። የከበባው ስኦት አንደተቃረበም ራሱ ተኩስ ከፍቶ አንዱን ዘመዱ ሲገድል አበበ ይርጋ አዙሮ እሱን ገድሎ ከመጣው ወራሪ ጦር ጋር ወግያ ተጀምሮ ከበባውን በአንድ በኩል ሰብረው ወጡ። ከመንደሩ እንዳይታኮሱ ብዙ ሕፃን፣ ሴትና ሽማግሌ አናስጨርስም ብለው ሸሽተው ከመንደሩ በጣም ርቀው ወጥተው ከአንድ ገዥ ቦታ ጠብቀው ይቆዩና ገጠሟቸው ከሄዱት 74 የወያኔ ወታደሮች 71ዱን ገድለው ጀግኖቹ ወንድማማቾችም እዛው ተሰደ። ሦስት የወያኔ ተዋጊዎች አምልጠው ቃብትያ ሲገቡ የት አለ ቀሪው ሰራዊት ብለው ሲጠይቋቸው የወጣ የለም ሁሉን ጨርሰውታል ሲሏቸው ከወያኔዎቹ አንዱ ድምፁን ከፍ አድርጎ ኡኡታውን አሰማ። ወያኔን መርቶ የወሰደው እናት የልጇ መሞት ሰምታ ከቤቷ ሆና ስታለቅስ የሦስቱ ጀግኖችም እናትም ተደብቃ ከቤቷ ኃሮ ሆና ስታለቅስ አንድ የወያኔ ባለስልጣን ለምን እንደምታለቅስ ሲጠይቃት ከእናንተ ጋር ተታኩሰው የሞቱት ልጆቹ ናቸው ስትለው በይ ልጆችሽ ሲሰርቁ ወይም ሲያጭበረብሩ አልሞቱም ለቆሙለት አላማ ነው የሞቱትና እንደ እህትሽ ከቤትሽ ሆነሽ እዘኝ ብሎ እንዳላት እማኞች አጫውተውኛል።

*** ግንባሩን የሚሰጥ ለቆመለት አላማ
የሃይሉ ልጅ የተሰማ
ፈርዶ ሰቀለው የወያኔን አላማ
ጠላቱን የሚያቀልጥ አንደ ሻማ
ላደገበት ለተወለደበት ባድማ
ያ ተስፋይ ሃይሉ ኢትዮጵያዊው ጀግና ፦**

አቶ ተስፋይ ሃይሉ ለኢትዮጵያ ህልውናና ነፃነት በተደረጉት ትግሎች አዋጊና ተዋጊ በመሆን ብዙ የጀግንነት ሥራ የሰራ ነበሩ ከሚባሉት የወገንና የአገር አለኝታ አንዱ ነበር ። አዲ ጎሹ ላይ በዋለው ጦርነት ግንባር ቀደም ሆኖ በመግባት በጀግንነት ሞያ የሂወቱ ፍጻሜ ሆነ ከሱ ጋርም የአካባቢው እዉቅ ጀግኖች ተሰውተዋል።

* ወያኔ በእግረ መዳፋሪ ረግጣና አፍና በወልቃይት ህዝብ ላይ ያደረሰችው በደልና አሁንም እያደረሰችው ያለው ሁሉ ዘርዘር ለሚመለከተው የሚያሰማ ወገን በመታጣቱ ነው እንጅ በዚህ አካባቢ የተደረገው የዘር ማጥፋት ዘመቻ ይህ ነው ተብሎ በአጭር ፅሁፍ ብቻ የሚገለፅ አይደለም ። ለታሪክ ፀሃፊዎችም ሆነ ለእንባ ጠባቂ ድርጅቶች ይህን እድል ተጠቅሜ የማሳስበው ነገር ቢኖር በዚህ ህዝብ ላይ ለሚፈጸሙት ተደራራቢ ግፍና በደሎች ዐይንና ጀርቻችሁን እንድትከፍቱ ደግሜ አሳስባለሁ። በዚህ አካባቢ ተወልደው ያደጉት የአካባቢውን ሁኔታ በይበልጥ ስለሚያውቁ ለምትጠይቁት ጥያቄ ሆነ ለማንኛው ነገር ተባባሪ የማይሆን አለ ብዬ አልገምትም አንድ ወይም ሁለት ቢገጥሟችሁም እንዳትደናገጡ ሁሉ አገር ወዳድ ሊሆን አይችልም እንደ ሌላው አካባቢም ለሆዳቸው ያደሩ ጥቂት የወያኔ ፍርፋሪ ለቃሚዎችም እንዳሉን ማረጋገጥ እወዳለሁ።

* ለተከበራችሁ ይህችን አጭር መልስ ያዘለች ፅሁፌን ለምታነቡ ወንድም እህት በሙሉ ሳላወቅ በስህተት አላስፈላጊ ቃል ተጠቅሜ ከሆነ አርማችሁ እንድታነቡልኝ ከይቅርታ ጋር በማክበር እጠይቃለሁ። ይህን ጽሁፍ ስጽፍ ማንንም ድርጅት ወይም አካል ወክዬ አይደለም የግሌ አስተሳሰብ ለመሆኑ ደግሜ ደጋግሜ ማረጋገጥ እወዳለሁ። በሺ የሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያን ጀግኖች ለወገናቸው መብትና ክቡር ሕይወታቸው ሰጥተዋል አሁንም ግብግብ አንደገጠሙ ናቸው። ከላይ በተናጠል የጠቀስኳቸው ጀግኖች ለምሳሌ ያህል አንጅ እነዚህ ብቻ ናቸው ማለቱ እንዳልሆነ ማሳሰብ እወዳለሁ። ቀሪውም ለወደፊቱ በሰፊው ይቀርባል። ፅሁፌ አልተቋጨም ይቀጥላል። መፅሃፍ ፀሃፊዎችና ታሪክ መዝጋቢዎችም የአንድ አቅጣጫ ዘጋቢዎች ብቻ መሆን የለባችሁም። ሁሉን ለመዳሰስ መሞከር ይኖርባችኋል። አቶ አማረም ግለሰብን ሽሮ ቀጠነ ብለው ከመውቀስ ተላቀው የወገን አምባ ጠባቂ እንዲሆኑ ጥሪዬን አስተላልፋለሁ። አመሰግናለሁ።

ኢትዮጵያችን በጀግኖች ልጆቻዋ መስዋእትነት ለዘልዓለም ተከብራ ትኖራለች!!